

hívót segítsenek megélni a szent misztériumok celebrálását odaadással; legyen ez igazi táplálék lelki életük számára, és legyen a béke forrása!” (*Osservatore Romano* [1998. október 26–27.] 8.)

Ez az odaadás (*devotio*), amint tanította Aquinói Szent Tamás, legyen a lehető legmagasabb fokú, *propter hoc, quod in hoc sacramento totus Christus continetur.* (STh III^a q. 83. a. 4, ad 5)

Egységre vagyunk meghívva valamennyien az Igazságban s különböző vélemények kölcsönös tiszteletben tartásában, ugyanazon hit alapján, eljárván *in eodem sensu*, és emlékezvén az ágostoni mondásra: *in necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas.*

Liturgikus SzabadEgyetem Kolozsvárt

A Magyar Egyházzenei Társaság március idusán Szegeden rendezett kongresszusáról hazautazván Lászlóffy Árpáddal, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszékének friss végzettjével arról kezdtünk beszélgetni, mennyire hiányzik az erdélyi egyházzenei élet háttéréből az a funkció, amelynek révén a magyarországi szakemberek tudását, tapasztalatát —sőt kifejezett segítőkészségét is— rendszeresen az erdélyi liturgiaismeret és egyházzene hasznára lehetne fordítani. Szó szót hozott a vonaton, majd előkerült egy papírlap, s a röpködő ötletek egyikét-másikat mint valamikor megvalósíthatót jegyeztük fel.

A kolozsvári Schola Társaság —az egyetlen olyan erdélyi civil szervezet, amelynek meghirdetett célja a gregorián énekkultúra művelése, terjesztése, oktatása, illetve a liturgikus nevelés előmozdítása— ennek az úti beszélgetésnek a nyomán egy 2003 októberétől 2004 júniusáig tartó, kilenc előadásból álló liturgiaismereti programsorozatot hirdetett meg elsősorban kolozsvári érdeklődők számára. A programsorozatot ismertető füzet fedőlapján egyebek mellett ez olvasható: „Miközben egyre több ténynek, információnak, készségnek és igénynek kell helyet találnunk önmagunkban, keresztény minőségünkben nem árt magunkba nézni: van-e igazi istentisztelet az életünkben, vagy csupán rendszeres —netalán esetleges— templombajárók vagyunk? Miért (nem) kell nekünk a templom, a szertartás, a liturgia, ha Istenről van szó? S ha már «benn» vagyunk, közönsége lettünk-e egy szokásos ceremóniának, vagy valóban hisszük, értjük, mi és miért jelenül meg ténylegesen, drámaian vagy jelképesen előttünk és bennünk?”

Erdélyben a vallásosság —ha az egyes régiók különbözőségeit figyelmen kívül hagyva szabad általánosítanunk— talán a kelleténél erősebben is miseorientált. Pontosabban: a keresztény élet „piramisa” alól (amely piramison a liturgia a csúcs) mintha sokszor hiányoznék az alap: az életvitel keresztényisége. Általában hjával vagyunk a koinóniának, a diakóniának, mindannak tehát, ami

—a liturgián és igehirdetésen túl— a keresztény létet meghatározza. Ez azonban a tényleges liturgiában is lecsapódik: a valódi egyházi hagyományokat gyakran lepik el a pár évtizedes vagy még újabb keletű szokások; az igazi liturgikus cselekményeket sokszor szorítják háttérbe paraliturgikus „ténykedések”, az istendicséret dinamizmusát az ájtatosságok gépiessége. De, gondolom, ez Magyarországon sem ismeretlen.

A Liturgikus SzabadEgyetemet bizonyos „radikális” felismerések érdekében szerveztük. Ez a radikalitás azonban pontosan az az elszántság, amely minden metanoiához, megtéréshez kell. Ezért az előadássorozaton való részvétel „feltételeként” semmi mást nem szabtunk, mint az érdeklődést és a nyitottságot, meg némi hajlandóságot annak felismerésére, hogy liturgikus életünkben nagyon sok javítanivaló akad. Papokat és világiakat egyaránt hívunk és várunk, hiszen a liturgia nem pusztán „a nép műve”, de „a népért végzett mű” is, amelynek módját a keresztény Egyház kifinomult, bőséges hagyománya szabja meg.

A Liturgikus SzabadEgyetemnek szerkezeti és formai előképe nem titkoltan a Mindentudás Egyeteme —illetve annak elődje, a Magyar Televízió révén egykor ugyancsak népszerű Gólyavári esték— sorozat. A szervezők persze korántsem az ösztémérhetőség kedvéért választották ezt a formát. A programok sorában a kultikus terek hagyományairól és funkcióiról éppúgy hallgatható előadás (Földváry Miklós, illetve Füzes Ádám), mint a liturgia teológiájáról (Balogh Piusz O.Praem., Elekes András, Jitianu Liviu) vagy a liturgikus lelkiségről (Ullmann Péter O.Praem.), a mise- és offíciumliturgia szöveganyagának legjelentősebb forráskönyvéről, a Zsoltárokról (Benyik György) csakúgy, mint a kortárs magyar egyházzenei kompozíciók vonulatáról (Tardy László). Április elsejei „kirándulásként” *Ivancsó István* tart majd előadást *Jézus Krisztus húsvéti misztériuma a bizánci egyház liturgiájában* címmel.

Az előadásokhoz a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Hittudományi Fakultása bocsátja a Schola Társaság rendelkezésére belvárosi dísztermét. De e helyen éppoly hálával adózunk a kolozsmonostori plébániának (és Kádár István plébánosnak), illetve az Illyés Közalapítványnak, a Liturgikus SzabadEgyetem további támogatóinak.

Az első előadásokat (Földváry Miklós: *A kultikus tér szerveződése a kereszténységben*, Füzes Ádám: *A római egyház liturgikus terei*, illetve Balogh P. Piusz O.Praem.: *Megértett liturgia — élő teológia*) várakozáson felüli érdeklődés kísérte, már-már féltő volt, hogy a Teológiai Fakultás díszterme szűknek bizonyul. A szervezők azonban szeretnék „termen kívülre” is kivinni a sorozatot. Ezért az egyes előadások, illetve a kapcsolódó szakanyagok, képi illusztrációk nem sokkal az illető program lefutása után elérhetővé válnak a Schola Társaság honlapján.